

зниження рівня корупції в Україні, зокрема прийнято нове антикорупційне законодавство, постійно тривають реформи існуючих органів виконавчої влади на яких покладено обов'язок боротьби з корупцією, а також сформовано нову систему антикорупційних органів у зазначеній сфері, проте, на нашу думку, досягнення бажаних результатів у запобіганні і протидії корупції можливе лише за умов ефективного та постійного контролю зі сторони громадськості. Крім того, громадський контроль може допомогти підвищити рівень довіри суспільства до влади, знизити толерантність громадян та представників державної влади до корупції, та може виступити засобом забезпечення законності у сфері державного управління. Таким чином, громадський контроль можна визначити як важливий і дієвий інструмент запобігання і протидії корупції в Україні.

Список використаних джерел

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції 31.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.

2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

3. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / А. М. Михненко, О. В. Руснак, А. М. Мудров та ін. ; за ред. А. М. Михненка. 4-те вид., переробл. й доповн. К. : ДННУ «Акад. фін. управ. ління», 2013. 666 с.

4. Білецький А. В. Участь громадськості у запобіганні корупційним злочинам в Україні : дис. ... канд. юрид. наук. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018. 228 с.

Мировська Анна Всеволодівна,
професор кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент;
Плосконос Артем Ігорович,
начальник відділу № 3 Дніпровського
УП ГУНП в м.Києві, доктор філософії

СТАН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ БОРТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Проблемам протидії організованій злочинності, зважаючи на її складну, багаторівневу та динамічну структуру, присвячена

значна кількість наукових праць вітчизняних вчених, фахівців у галузі кримінального права, кримінального процесу, криміналістики, кримінології, психології, у межах яких досліджувалась низка різноманітних проблем, пов'язаних із виявленням, документуванням, розслідуванням та профілактикою правопорушень, вчинених організованими злочинними групами.

Здебільшого проблематика стосується аспектів, пов'язаних із помилками під час кримінально-правової кваліфікації та виникненням у зв'язку із цим правових колізій; невідповідністю арсеналу засобів та методів, які застосовуються правоохоронними органами в процесі протидії сучасним потребам практики; дослідженням актуальних аспектів психологічних механізмів такої протиправної діяльності; відсутністю методичного забезпечення процесуальної діяльності слідчих підрозділів і недостатньою ефективністю збирання доказів стороною обвинувачення; прогалинами нормативно-правового регулювання взаємодії між оперативними підрозділами та підрозділами досудового розслідування; впровадженням міжнародного досвіду та стандартів у діяльність з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

На наш погляд, наукові дослідження, які висвітлюють проблеми боротьби із організованою злочинністю, умовно можливо розподілити на чотири окремі групи, обравши підставою для класифікації безпосередній предмет дослідження.

Зокрема, до першої групи, доцільно віднести роботи, присвячені вивченню загальних аспектів протидії організованій злочинності без урахування конкретної сфери злочинного посягання: М. К. Гнетнева «Кримінальна відповідальність за сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності» (2010); Ю. Ю. Сорочика «Адміністративно-правове забезпечення протидії організованій злочинності в Україні» (2010); В. Б. Школьного «Тактика викриття організатора злочинного угруповання» (2010); А. В. Єсенкова «Кримінально-правове забезпечення протидії сприянню учасникам злочинних організацій та укриттю їх злочинної діяльності» (2012); В. О. Тюніна «Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності: кримінально-правова, кримінологічна характеристика та запобігання» (2012); Хагена Петера Фрідріха Хайнекера «Правове співробітництво держав-членів Євросоюзу у боротьбі з організованою злочинністю» (2013); М. І. Паславського «Забезпечення діяльності співробітників оперативних підрозділів органів внутрішніх справ з протидії організованим злочинним

угрупованням» (2014); А. А. Вознюка «Кримінально-правові ознаки організованих груп і злочинних організацій» (2015); Г. П. Жаровська «Теорія та практика протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні» (2019).

До другої групи, слід включити праці, у яких запропоновані теоретичні та практичні рекомендації стосовно протидії організованим злочинним проявам, які знайшли своє відображення у конкретному різновиді кримінального правопорушення: В. П. Кушпіта «Правові та організаційно-тактичні особливості оперативно-розшукової діяльності підрозділів боротьби з організованою злочинністю у сфері економіки» (2010); Л. В. Дергача «Розслідування вимагань, вчинених організованими злочинними групами, у сучасних умовах» (2011); О. М. Ємеця «Протидія оперативними підрозділами МВС України торгівлі людьми, вчиненої організованою групою» (2011); І. А. Грабазія «Оперативна розробка організованих груп, які займаються торгівлею людьми» (2012); В. В. Плукаря «Тактичні основи розкриття розбоїв, вчинюваних організованими групами» (2012); В. М. Бабенка «Кримінально-правова характеристика та запобігання умисним вбивствам, вчиненим організованими групами та злочинними організаціями» (2013); Я. С. Ленюка «Оперативно-розшукове документування діяльності організованих груп, що здійснюють незаконний збут вогнепальної зброї та бойових припасів» (2013); О. О. Ганжі «Протидія оперативними підрозділами ОВС України діяльності організованих груп, які готують вчинення крадіжок із квартир громадян» (2014); О. О. Подобного «Теоретичні, правові та організаційно-тактичні основи оперативно-розшукової діяльності органів внутрішніх справ у боротьбі з корисливо-насильницькою організованою злочинністю» (2014); А. П. Сакаля «Розслідування злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, вчинених транснаціональними організованими злочинними угрупованнями» (2014); М. В. Шамоти «Виявлення та розслідування вимагань, що вчиняються організованими злочинними угрупованнями» (2016); В. С. Буркаль «Протидія транснаціональній організованій злочинності у сфері економіки» (2019).

До системи третьої групи досліджень, на нашу думку, увійшли наукові доробки, які здебільшого присвячені тактичним особливостям проведення окремих слідчих (розшукових) дій, але фрагментарно розкривають зміст дієвих тактичних прийомів, застосування яких дозволить підвищити ефективність розслідування кримінальних правопорушень, які вчиняються

учасниками організованих злочинних груп та злочинних організацій, а саме: Л. Д. Удалової «Теоретичні засади отримання вербальної інформації у кримінальному процесі України» (2006); І. А. Колесник «Тактика виявлення та нейтралізації добросовісних помилок у показаннях свідків» (2010); Н. В. Павлюк «Процес формування показань неповнолітніх (інтерпретація та використання під час допиту)» (2011); К. О. Чаплинського «Тактичні основи забезпечення досудового розслідування» (2011); Н. В. Грищенко «Тактика допиту підозрюваного з участю захисника» (2012); Н. М. Калинюк «Тактика проведення очної ставки» (2012); О. П. Кучинської «Роль принципів кримінального провадження в механізмі забезпечення прав його учасників» (2013); В. М. Шевчука «Теоретичні основи формування та реалізації тактичних операцій у криміналістиці» (2013); Т. А. Лешковича «Використання поліграфа в розслідуванні злочинів: сучасний стан та перспективи» (2014); О. І. Мотляха «Інструментальна діагностика достовірності вербальної інформації та використання її результатів у кримінальному провадженні» (2014); В. О. Яремчук «Залучення спеціаліста до проведення слідчих дій (організація і тактика)» (2014); В. М. Бабунича «Теорія і практика перехресного допиту в суді: процесуальні і криміналістичні аспекти» (2015).

Четверту групу – утворює решта монографічних досліджень, виконаних в межах спеціальності, які окреслюють концептуальні питання криміналістичної тактики та фундаментальні положення криміналістичної методики, та урахування яких дозволить лише підсилити результати наукового пошуку.

Запропонована структура розподілу за певними напрямками окремих проблем, які стосуються актуальних питань боротьби та протидії організованій злочинності, розроблення та впровадження дієвих механізмів боротьби з цим негативним явищем, вдосконалення тактичної та процесуальної складової проведення слідчих (розшукових) дій у зазначеній категорії кримінальних проваджень – свідчить про існування проблеми та обумовлює необхідність її подальшої розробки з метою посилення перспективних напрямів, теоретичних та практичних рекомендацій, спрямованих на покращення ситуації у цій сфері.

Враховуючи викладене, вектор розвитку та вдосконалення окреслених питань стосуватиметься: концептуальних засади формування показань учасників організованих злочинних груп та злочинних організацій та їх значення для процесу розслідування; здійснення психологічного впливу на учасників організованих

злочинних груп та злочинних організацій під час допиту та використання отриманих результатів під час розслідування; тактичних особливостей підготовки до допиту учасників організованих злочинних груп та злочинних організацій та застосування тактичних прийомів, а також їх використання у різних ситуаціях; можливостей інструментальної діагностики вербальної інформації, отриманої від учасників організованих злочинних груп та злочинних організацій.

Мірошник Микита Миколайович,
науковий співробітник Наукового
відділу супроводження виховання
добročесності та впровадження
передового досвіду у сфері запобігання
корупції Наукового центру проблем
виховання добročесності та запобігання
корупції у секторі безпеки та оборони
Національного університету оборони
України імені Івана Черняховського

АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Для дослідження виконання попередньої антикорупційної програми затвердженої Міністерством оборони України за основу взята Антикорупційна програма Міністерства оборони України на 2018–2020 роки [1].

Дослідження результатів виконання поставлених завдань, які зазначені в Антикорупційній програмі Міністерства оборони України на 2018–2020 роки, дало можливість проаналізувати заходи за 2018, 2019 та 2020 рік, і визначити як заходи впливають на діяльність в Збройних Силах України.

Виходячи з інформації, а саме виконання завдань Антикорупційної програми Міністерства оборони України за 2018 рік, з 98 заходів не виконано 7, це означає, що за 2018 рік виконано заходів 93 %. З 7 % невиконаних заходів 60% виконані на 75 %, та 40 % виконані на 25 % [2].

Так, проаналізувавши звіт з виконання у 2019 році завдань і заходів Антикорупційної програми Міністерства оборони України, стало можливим зробити висновки, що усі заплановані заходи виконані на 100 %, що виглядає, як дійсно дуже успішний результат для Збройних Сил України [3].